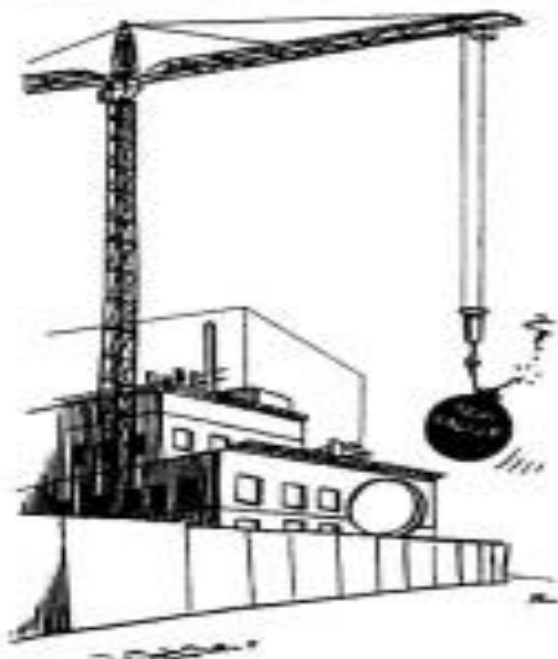

Kemikalie- bomber finns i vart fjärde hus

När några kor slaktas vid Hallandsåsen efter att ha idisslat kemikalier upprörs Sverige. När 40 procent av barnen drabbats av astma och allergi efter att en kemikaliebomb detonerat i vart fjärde nybyggt hus reagerar varken Jörgen Andersson, Anna Lindh, eller Kemikalieinspektionen. Det skriver Leif Kåvestad, hälsoskyddsinspektör i Stockholm.

Det byggföretag som har ambitiösast miljöprogram i Sverige är Skanska, som till årsredovisningen bifogar en separat miljöredovisning. Där framgår att samtlig personal skall miljöutbildas. Arbetet med tunneln genom Hallandsås skulle bli ännu en fjäder i hatten för Skanska. Med 160 miljöchefer förväntades inga miljöproblem uppstå, men något i organisationen fungerade inte.

Skanska hävdar att de inte är ansvariga för katastrofen i Hallandsås och jag håller med. Medan tankbil efter tankbil lämnade Frankrike med det giftiga tämningsmedlet har ansvariga myndigheter inte reagerat. När olyckan väl skett polisanmälde Kemikalieinspektionen företaget Rhône-Poulenc, med motiveringen att produktinformationen inte beskrev vilka symptom som kunde drabba användaren.

KATASTROFEN I HALLANDSÅSEN visar hur sårbart det moderna, tekniska samhället är. De politiker, som arbetat fram lagar vad gäller miljöfrågor, har inte tagit sitt ansvar utan lagt över det på industrin. Inte heller de myndigheter som ansvarar för tillsynen har tagit sitt ansvar, vare sig företagen bygger tunnlar som läcker kemi-

kalier eller hus som blir sjuka.

Rapporten "Hus och hälsa i Stockholm", där miljöförvaltningen undersökt inomhusmiljön i Stockholms fastigheter, visar att vart fjärde hus byggt efter 1984 är att betrakta som sjukt. I cirka 1 500 hus i Stockholm är inomhusmiljön så dålig att den medför hälsosvår för de boende.

En kemikaliebomb har briserat i var fjärde nybyggt fastighet i vårt land.

BARN OCH UNSDOMAR som är betydligt känsligare än vuxna exponeras dagligen för kemikalier som läcker från betong, flytspackel och golvlim. Dagens byggande är ett enda stort fullskaleexperiment där boende får agera försökskaniner för oprövade kemikalier.

De senaste åren har den drastiska ökningen av allergier söks i utomhusmiljön med utsläpp från industrier, avgaser, gödsling i jordbruk och vattenföroreningar.

Lagar har stiftats i syfte att sunda hus skall byggas, men utvecklingen har varit negativ. De hus som byggts efter 1977 är sjukast. Det är också under denna 20-årsperiod utvecklingen av astma och allergier har exploderat.

Inom Miljörenten förekommer krav på miljökonsekvensbeskrivningar (MKB). Syftet är att skapa

ett beslutsunderlag som möjliggör en ökad miljöhänsyn och leder fram till bättre beslut ur miljösynpunkt.

Vid byggande av bostäder, daghem och skolor finns inga krav i lagstiftningen på MKB som avser inomhusmiljön. Det är märkligt mot bakgrund av att Allergistuderingen redan 1989 konstaterat sambandet mellan inomhusmiljön och förekommande folkhälsoproblem.

Någon kunskap om de kemikalier som förorenar och förgiftar den luft vi andas inomhus finns inte idag. Det beror på att ingen forskning värd namnet ännu påbörjats trots att problemet varit känt under tjugo år.

Det går en Hallandsås genom det svenska vardagsrummet, men ännu har inte ekot av folkhälsokatastrofen fått politikerna att reagera.

ALLERGIERNA KOSTAR samhället 10 miljarder om året. Det villar ett tungt ansvar på "bostadsminister" Jörgen Andersson och miljöminister Anna Lindh. Det räcker inte med myndigheternas information och byggindustrins rådgivning. Efter 20 års kunskap är det dags att forskningen flyttar ut från institutionerna till verklighetens nyproduktion.

Leif Kåvestad